

مقاله

شرکت‌های تأمین سرمایه

دکتر احمد احمدپور

بازارهای مالی برای ایجاد و توزیع ابزار مالکیت و بدهی، ایجاد سازوکار برای انتقال وجه نقد در ازای ابزار مالکیت و بدهی (به منظور افزایش نقدینگی) و بالاخره ایجاد نهادهایی به منظور اطمینان از اجرای کارایی بازار، نقش مهمی را در سه حوزه خدمات پذیرهنویسی، بازارهای ثانویه و تسهیلات در مبادلات و شفاف‌سازی انجام می‌دهند. تکامل بازارهای سرمایه و اهمیت تسهیل انتقال سرمایه از عرضه‌کنندگان به مصرف‌کنندگان باعث شده تا شرکت‌های تأمین سرمایه در عرضه نظام مالی به وجود آیند. خدمات شرکت‌های تأمین سرمایه را می‌توان در چهار گروه مشاوره، اجرایی، پذیرهنویسی و توزیع خلاصه کرد.

شرکت‌های تأمین سرمایه در جذب مشارکت، توسعه، انتشار و فروش سهام، ادغام، انتقال و تبدیل بنگاه‌های اقتصادی، مشاوره، افزایش منابع مالی شرکت‌ها، جمع‌آوری و تبادل اطلاعات نقش انکارناپذیری را در کشورهایی که از بازار مالی پیشرفته‌ای برخوردارند، ایفا می‌کنند. شرکت‌های تأمین سرمایه هم در بازار اولیه (برای تأمین مالی شرکتها) و هم در بازار ثانویه (در قالب کارگزار و معامله‌گر) نقش قابل توجهی دارند. فعالیت تعهد پذیرهنویسی که در اصطلاح علمی Under-Writing نامیده می‌شود یکی از فعالیت‌هایی است که شرکت‌های تأمین سرمایه انجام می‌دهند. بر این اساس شرکت تأمین سرمایه تعهد می‌کند که اگر بازار به این قیمت سهم را خریداری نکرد، خود کارگزار، متعهد به باقیمانده سهام خواهد بود. امروزه شاهد فعالیت چشم‌گیر این شرکت‌ها در حوزه‌های جدید مالی مثل قراردادهای اختیار معامله (Option)، قراردادهای آتی (Future)، فعالیت‌های بین‌المللی (International)

و مدیریت دارایی‌ها (Assets Management)، سازماندهی سوآپ‌ها، مدیریت ریسک، ارائه خدمات کارگزاری به عموم و سرمایه‌گذاران نهادی و انجام تحقیقات مالی برای سرمایه‌گذاران شرکت هستیم.

در فرآیند خصوصی‌سازی، یعنی واگذاری فعالیت‌های اقتصادی مؤسسات دولتی به بخش خصوصی، متداول‌ترین روش مورد استفاده در بیش‌تر کشورها، عرضه سهام واحدهای مشمول واگذاری به عموم مردم است، در این روش از خدمات شرکت‌های تأمین سرمایه به دلیل ساده بودن روش انجام کار، گسترش مالکیت سهام و مشارکت تعداد بیشتری از افراد و خانوارها در امر سرمایه‌گذاری روی سهام استفاده می‌کنند. در کشورهای درحال توسعه به خاطر عدم وجود شرکت‌های تأمین سرمایه، جریان واگذاری به کندی صورت می‌گیرد. ارائه خدمات فنی و مالی از سوی این مؤسسات موجب سهولت در واگذاری می‌شود. تعیین قیمت پایه سهام برای شرکت‌هایی که سهام آن‌ها برای اولین بار به مردم عرضه می‌شود، توسط پرسنل مجرب مالی آن‌ها بهتر صورت می‌گیرد. علاوه بر آن این مؤسسات می‌توانند در رونق هر چه بیشتر بازار ثانویه با انجام فعالیت‌هایی هم‌چون کارگزاری و بازار سازی، فراهم آورند.

با توجه به اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، شرکت‌های تأمین سرمایه می‌توانند نقش انکار ناپذیری را در واگذاری سهام داشته باشند.